



LESBRIEF LES 2

De geschiedenis in scène gezet in Brabant

Bij geschiedenis leer je vaak over bekende personen uit de geschiedenis, maar er waren natuurlijk ook veel onbekende mensen die - bijvoorbeeld in de Tweede Wereldoorlog - hele interessante gebeurtenissen hebben meegemaakt. In deze les maak je kennis met een verhaal uit de Tweede Wereldoorlog van iemand uit Brabant. Door middel van een brainstormsessie neem je met je groepje de eerste stappen om dit verhaal in scène te zetten in de volgende lessen!

OPDRACHT 1

Welk gevoel krijg je bij de tekst?

.....
.....

Wat kan er gebeurd zijn?

.....
.....

Miryam is met haar broer onderweg naar haar oma.
Achter zich hoort ze een zoemend geluid.
Ze kijkt om zich heen. Het geluid geeft haar
een raar gevoel.

Wie komen er in beeld?

.....
.....

Welke kleuren zie je voor je?

.....
.....

Welke onderdelen zouden er op een foto zichtbaar zijn?

.....
.....

HET PHILIPS-KOMMANDO

Toen we in februari 1943 in kamp Vught aankwamen rook alles nog naar kalk. Het zag er kaal uit. Wij waren de eerste 'bewoners'. We kwamen binnen als aparte groep, de echte Philipsmensen. Dag in dag uit werkten we in de barakken van Philips. Steeds weer werden mensen uit Vught op transport gezet, dat ging telkens door. Maar altijd werd onze groep overgeslagen. Wij waren belangrijk voor de oorlogsindustrie en werden daarom kennelijk gespaard. Elke kans die kreeg om te overleven was welkom. Je vroeg je niet af waarom jij dit geluk had en een ander niet.

Lees bovenstaande quote en beantwoord samen met je groepje de volgende vragen.

Welk gevoel krijg je hierbij?

.....
.....

Wat kan er gebeurd zijn?

.....
.....

Welke kleuren zie je voor je?

.....
.....

Wat voor kleding stel je je voor?

.....
.....

Waar vindt het plaats? (bijv. bos, treinstation, dorpsstraat, etc.)

.....
.....

Wie zijn er allemaal onderdeel van het verhaal?

.....
.....

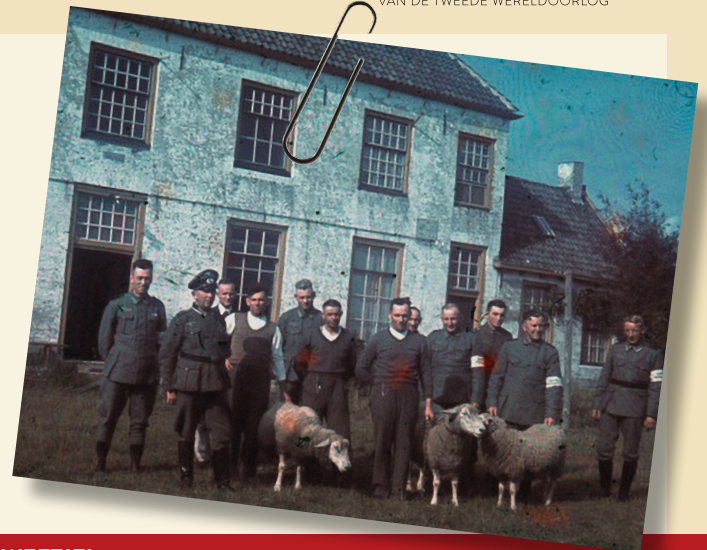
HET PHILIPS-KOMMANDO

Toen we in februari 1943 in kamp Vught aankwamen rook alles nog naar kalk. Het zag er kaal uit. Wij waren de eerste 'bewoners'. We kwamen binnen als aparte groep, de echte Philipsmensen. Dag in dag uit werkten we in de barakken van Philips. Steeds weer werden mensen uit Vught op transport gezet, dat ging telkens door. Maar altijd werd onze groep overgeslagen. Wij waren belangrijk voor de oorlogsindustrie en werden daarom kennelijk gespaard. Elke kans die kreeg om te overleven was welkom. Je vroeg je niet af waarom jij dit geluk had en een ander niet.

In 1942 wordt midden in een bos bij 's-Hertogenbosch een nieuw kamp gebouwd: Kamp Vught. In januari 1943 neemt de SS het kamp in gebruik voor het onderbrengen van politieke gevangenen, Joden en gearresteerde verzetsstrijders. In de periode januari 1943 tot september 1944 hebben waarschijnlijk zo'n 31.000 mannen, vrouwen en kinderen in kamp Vught gevangen gezeten, waaronder 12.000 Joden.

Na de opening van het kamp krijgt Frits Philips, de directeur Phillips Gloeilampen, een verzoek. De Duitsers willen dat hij om een speciale industriële werkplaats voor gevangenen inricht binnen de muren van het kamp. Deze Philipswerkplaats moest radio's en knijpkatten (een soort zaklampen) leveren voor de Duitse oorlogsvoering.

De eerste jaren van de oorlog was het directeur Philips gelukt zijn personeel te sparen van de Arbeitseinsatz (waarbij jonge mannen verplicht moesten gaan werken Duitsland). Tot op 6 december 1942 de Philipsfabrieken verwoest werden in een bombardement. Hierdoor raakten de duizenden werknemers zonder werk en dreigden ze dan toch te worden opgeroepen om te werken voor de Duitsers.



WEETJE!

Kleurenfoto's waren heel bijzonder in oorlogstijd. De techniek was nog niet goed genoeg en het was heel duur. Deze foto is gemaakt door een Duitse soldaat, die ingekwartierd was in Vught.

Dan komt het verzoek voor een Phillips werkplaats in kamp Vught. Als de directeur 'ja' zegt laat hij gevangenen voor het bedrijf werken in een Duits kamp. Maar als hij 'nee' zegt wordt zijn personeel misschien naar Duitsland gestuurd voor de Arbeitseinsatz. Daarom eist hij dat hij zelf de leiding mag houden over de werkplaats. Hij bepaalt dan het aantal gevangenen dat werd ingezet en dat zij meer vrije tijd en voeding krijgen. De kampcommandant gaat akkoord en de werkplaats wordt ingericht. Ruim 3000 gevangenen, het Philips-Kommando, werkten in deze werkplaats. En door de eisen van directeur Philips hadden ze het iets draaglijker in Kamp Vught.

Deze 'bescherming' duurde tot het voorjaar van 1944. Toen werd het Philips-Kommando alsnog naar Dachau en vernietigingskamp Auschwitz vervoerd. Maar omdat het Philips-Kommando bekend stond als slimme arbeiders, gebruikten de Duitsers hen voor de oorlogsindustrie. Ze werden in Auschwitz niet naar de gaskamer gevoerd maar moesten gaan werken in Duitse fabrieken buiten de kampen. Daardoor overleefde het grootste deel de oorlog: van de 496 joden van het Philips-Kommando keerden er 382 terug.

Archiefbeeld: Groepsportret van Duitsers, gemaakt door een Duitse soldaat. Collectie Beeldbank WO2 - Nationaal Monument Kamp Vught.

OPDRACHT 4

**Als je een foto van de quote zou maken, hoe zou die er dan uitzien?
Wat heb je nodig? Schrijf of teken het hier!**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TAAKVERDELING

- Regisseur**
Stuurt iedereen aan en houdt overzicht.
- Fotograaf**
Maakt de foto, werkt samen met de regisseur.
- Producent**
Zorgt ervoor dat alles volgens schema loopt.
- Model**
Staat op de foto en kent de quote goed.
- Stylist**
Zorgt ervoor dat iedereen de juiste kleren en spullen heeft.

BENODIGDHEDEN

- Kleding**
- Voorwerpen**
- Locatie**
-
-
-

FOTOTECHNIEKEN

- Perspectief**
- Beweging**
- Licht/donker**